Verordening individuele inkomenstoeslag (WIL) 2026

De raad van de gemeente Houten;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 september 2025;

gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en tweede lid, en de artikelen 36 en 58 van de Participatiewet;

overwegende dat:
- de gemeente verplicht is bij verordening regels te stellen ten aanzien van het verlenen van de individuele inkomenstoeslag (IIT);
- de Participatiewet als uitgangspunt geldt in combinatie met deze aanvullende regels.

Besluit vast te stellen de volgende:

Verordening individuele inkomenstoeslag (WIL) 2026

Artikel 1 Begrippen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
   a. *wet*: Participatiewet;
   b. *WIL*: het dagelijks bestuur van Werk en Inkomen Lekstroom;
   c. *inkomen*: de middelen zoals bedoeld in de artikelen 31, 32 en 33 van de wet en de Beleidsregels giften en schadevergoedingen WIL 2023;
   d. *peildatum*: de datum van aanvraag van de individuele inkomenstoeslag en waarop aan de voorwaarden wordt voldaan, of – bij ambtshalve toekenning – 1 januari van het kalenderjaar waarin de toekenning plaatsvindt;
   e. *referteperiode*: periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
   f. *Wtos*: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
   g. *student:* de persoon van 18 jaar of ouder die een opleiding in het (hoger) beroepsonderwijs of aan een universiteit volgt en hiervoor studiefinanciering ontvangt, of de persoon van 18 jaar of ouder die voortgezet onderwijs volgt en daarvoor Wtos ontvangt.
2. Alle begrippen uit deze verordening die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als die in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Indienen aanvraag

1. Een aanvraag als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet, wordt ingediend middels een door WIL vastgesteld aanvraagformulier.
2. Bij de aanvraag dient aanvrager de benodigde bewijsstukken aan te leveren om het recht vast te kunnen stellen.
3. Indien het college het nodig acht, dient aanvrager aanvullende bewijsstukken te overleggen.

Artikel 3 Ambtshalve toekenning

1. De IIT wordt ambtshalve toegekend aan de personen die:

a. in het voorafgaande kalenderjaar deze toeslag toegekend hebben gekregen, en op de peildatum van het betreffende kalenderjaar een lopende bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet ontvangen;
b. op peildatum van het betreffende kalenderjaar 36 maanden of langer aaneengesloten een bijstandsuitkering op grond van de wet ontvangen.

2. Deze ambtshalve toekenning vindt eenmaal per 12 maanden plaats en geldt uitsluitend voor belanghebbenden die aan bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Artikel 4 Langdurig laag inkomen

Een belanghebbende heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet als gedurende de referteperiode, over de gehele periode bezien, het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 5 Zicht op inkomensverbetering

Van een belanghebbende die gedurende de referteperiode van 36 maanden een laag inkomen heeft gehad, kan worden gesteld dat er geen zicht is op inkomensverbetering vanwege onzekere gebeurtenissen in de toekomst. Deze bepaling is niet van toepassing op studenten die gedurende die periode of op peildatum onderwijs volgden, tenzij zij in diezelfde periode een bijstandsuitkering, Wajong of WIA ontvingen.

Artikel 6 Hoogte individuele inkomenstoeslag

1. De hoogte van de individuele inkomenstoeslag bedraagt eenmalig per kalenderjaar 40% van de toepasselijke netto maandelijkse bijstandsnorm, inclusief vakantietoeslag, zoals deze geldt op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.
2. Bij de bepaling van de toepasselijke bijstandsnorm wordt onderscheid gemaakt tussen:
   a. Alleenstaanden: gekoppeld aan de bijstandsnorm voor een alleenstaande;
   b. Gezamenlijke huishouding: gekoppeld aan de bijstandsnorm voor gehuwden;
   c. Overige personen: gekoppeld aan de kostendelersnorm voor een huishouden van twee personen.
3. De berekende bedragen worden naar boven afgerond op hele euro’s.
4. Indien één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag op grond van artikel 11 of artikel 13, eerste lid, van de Participatiewet, heeft de rechthebbende partner recht op de toeslag naar de hoogte die voor hem of haar zou gelden als alleenstaande of alleenstaande ouder.
5. Voor de toepassing van het eerste, tweede en vierde lid is de situatie op de peildatum bepalend.

Artikel 7 Terugvordering

1. WIL kan het recht op de toeslag herzien, intrekken en/of terugvorderen als blijkt dat de aanvrager redelijkerwijs had kunnen weten dat hij niet tot de doelgroep behoort en dit de aanvrager te verwijten valt.
2. WIL gaat niet over tot het opleggen van een boete bij een terugvordering als bedoeld in lid 1.
3. Bij terugvordering als bedoeld in lid 1 zijn de Beleidsregels terugvordering en invordering Werk en Inkomen Lekstroom van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8 Hardheidsclausule

WIL kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, als onverkorte toepassing van de bepalingen tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 9 Intrekken oude verordening

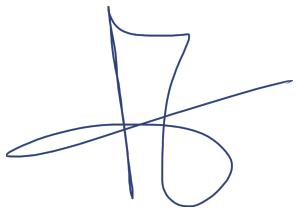
De Verordening individuele inkomenstoeslag WIL zoals vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 december 2014 wordt ingetrokken per 1 januari 2026.

Artikel 10 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoeslag (WIL) 2026.

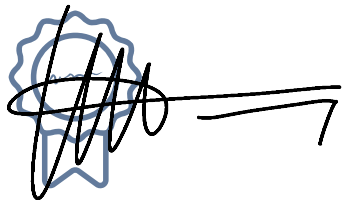
Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Houten, gehouden op 11 november 2025.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier a.i.,

M.A.J.R. Hermans

de voorzitter,

H.C. Heerschop

TOELICHTING

Artikelsgewijze toelichting

Enkel de bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Peildatum: de individuele inkomenstoeslag wordt toegekend vanaf de peildatum. Dat is de datum waarop wordt aangevraagd of de ambtshalve toekenning plaatsvindt en aan de voorwaarden wordt voldaan.

In de praktijk kan het voorkomen dat bij een aanvraag pas kort na de aanvraagdatum aan de voorwaarden wordt voldaan. In die gevallen kan de aanvraag worden toegekend vanaf de datum waarop aan de voorwaarden wordt voldaan. Die datum geldt dan als peildatum.

Artikel 2. Indienen verzoek

Lid 2: De belanghebbende zoals omschreven in sub a en b van artikel 2 van deze verordening, hoeven geen aanvraag in te dienen. Zij worden verondersteld aan de voorwaarden te voldoen en krijgen de toeslag ambtshalve toegekend.

Artikel 6. Hoogte individuele inkomenstoeslag

Lid 2 sub a: onder ‘alleenstaande’ verstaan we een alleenstaande (ouder) zonder kostdelende medebewoners.

Lid 2 sub b: onder ‘gezamenlijke huishouding’ verstaan we de gehuwden en de daaraan gelijkgestelden.

Lid 2 sub c: onder ‘overige personen’ verstaan we de personen die niet onder sub a en b vallen zoals kostendelende medebewoners en alleenstaanden in een inrichting.

Artikel 7 Terugvorderingen

Als blijkt dat na toekenning het zelfstandige huishouden onterecht én verwijtbaar als doelgroep is aangemerkt en dit redelijkerwijs had kunnen weten, kan de toeslag teruggevorderd worden.

WIL zal in dit geval niet overgaan tot het opleggen van een boete.

Het kan in individuele gevallen voorkomen, dat de gevolgen van de verordening individuele inkomenstoeslag vanwege bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de verordening te dienen doelen. In dat geval kan WIL analoog aan artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht toch een toeslag toekennen of afzien van terugvordering, ook al bestaat er op basis van de verordening geen recht.